

A VENEZUELAI MIGRÁCIÓ SPANYOLORSZÁGBAN ÉS CHILÉBEN: ÁLLAMPOLGÁRSÁG ÉS INTEGRÁCIÓ AZ ÁTALAKULÓ GLOBÁLIS ÉSZAKON ÉS DÉLEN

Thomázy Gabriella

egyetemi adjunktus, kutató

Nemzeti Közszerzői Egyetem

Universidad Autónoma de Bucaramanga (UNAB)

ORCID 0000-0001-5851-2541

América Celeste Guevara Parra

doktorandusz, kutató

Universidad Autónoma de Bucaramanga (UNAB)

ORCID 0000-0002-3943-4565

Dol: 10.15170/PSK.2026.SI.01.08

Beküldve: 2025. december 30.

Elfogadva: 2026. április 16.

Publikálva: 2025. május 13.

Hivatkozás:

Thomázy, G. – Guevara Parra, A. C. (2026): A venezuelai migráció Spanyolországban és Chilében: állampolgárság és integráció az átalakuló globális Északon és Délen. *Pólusok*, 7(SI), 139–158.

Egyéb információk:

-

A folyóiratban megjelenő írások a Creative Commons Nevezd meg – Nem Kereskedelmi – ShareAlike 4.0 nemzetközi licenc alatt kezeltek.

 CC BY-NC-SA 4.0

Absztrakt

Venezuela politikai, társadalmi és gazdasági válsága a közelmúlt egyik legnagyobb kivándorlási hullámát indította el. Chile és Spanyolország gazdasági fejlettségük révén régóta célországai a Latin-Amerikából érkezőknek, ám a 2015-ben kezdődő úgynevezett „venezuelai exodus”-szal” jelentős számú venezuelai bevándorló érkezett mindkét országba. A tanulmány célja a venezuelai migráció Chilébe és Spanyolországba érkezésének a vizsgálata, különös tekintettel a két ország migrációs szakpolitikájára, az integráció és az állampolgársághoz kapcsolódó legújabb tendenciák tanulmányozására. Az európai és a dél-amerikai ország összehasonlítása lehetőséget nyújt az átalakuló globális Észak és Dél vizsgálatára. A hasonló kulturális hagyományok, a közös nyelv ellenére a két ország eltérő megoldást nyújt a migránsok integrációjára. A szakirodalom, az adatbázisok, valamint a szakpolitikák elemzése alapján a tanulmány rámutat a jó gyakorlatokra, a főbb kihívásokra és a legfontosabb változásokra.

Kulcsszavak: *Chile, Spanyolország, venezuelai migráció, integráció, állampolgárság*

Bevezetés

Venezuela gazdasági, politikai és társadalmi válsága Latin-Amerika legnagyobb kivándorlási hullámát indította el a 21 században. A venezuelaiak az Amerikai Egyesült Államok szigorodó bevándorlási politikája miatt elsősorban a régióban kerestek új hazát. A közös nyelv, az országok viszonylagos közelsége a legfőbb vonzerő, így 2025-ben Latin-Amerikában már 6,87 millió venezuelai tartózkodott, míg az összes kivándorlók száma megközelítette a 8 milliót (R4V, 2025, 2024).

Spanyolország alapvetően kibocsátó ország volt, majd 1990-es évektől egyre több bevándorlót fogadott. A latin-amerikaiak egyik fő célországává vált, majd a 2008-as gazdasági válság során csökkent az érdeklődés a mediterrán ország iránt, viszont egy rövidebb megtorpanás után ismét emelkedett a bevándorlók száma (Pólyi, 2016; Sánchez Alonso, 2011). Chile hasonló utat járt be, mint Spanyolország szintén kibocsátó országból vált befogadó országgá. Az andoki országba hagyományosan az európai országokból érkeztek bevándorlók, majd kibocsátó országgá vált a katonai diktatúra alatt. A demokráciába való visszatérést követően, a politikai-gazdasági változások hatására a migráció összetétele jelentősen megváltozott, Chile az intraregionális migráció egyik célországává vált, elsősorban a kedvező fizetések és az egyszerű letelepedési engedélyek miatt (Bravo Acevedo, 2018: 13-15; Thomázy, 2020). Chile lakossága 2025-ben elérte a 20,2 milliót főt, Spanyolország pedig megközelítette az 50 milliót, amelyből 8% illetve 18% a migráns. Mindkét országban domináns a latin-amerikaiak aránya, viszont Spanyolország a nyugat-mediterrán migrációs útvonal része, így jelentős az Afrikából érkező migráció is, különösen a marokkóiak. A migrációs folyamatok 2015-től intenzívebbé válták, Chilébe megközelítőleg 1,5 millió körüli bevándorló érkezett, míg Spanyolországba közel 3 millió (INE Chile, 2025; SERMIG, 2025; González Enríquez & Martínez, 2025; INE-ECP, 2025; Farkas, 2019; Vecsey, 2019).

A migráció ellenére mindkét ország társadalma előregedő, a születéskor várható átlagos élettartam Chilében 81,8, míg Spanyolországban 83,7 év volt, ugyanakkor a születések száma egyre csökken. A chilei teljes termékenységi arányszám (1,17) a 2023-as adatok alapján kedvezőtlenebb volt, mint a spanyolországi (1,21) (HDI, 2025: 288; Our World in Data, 2023; INE Chile, 2025). Chile magánnyugdíj rendszere (AFP) kevésbé kitett a migrációnak, a Mercer nyugdíj index alapján 76,6-os értéket (B+) kapott. Spanyolországot még mindig elsősorban felosztó-kirovó (állami) nyugdíjrendszer határozza meg, amelynek fenntartásához elengedhetetlen, az aktív munkaképeskorú lakosság foglalkoztatása, így a bevándorlók fogadása. A mediterrán ország a Mercer index alapján C kategóriába került, 63,8-as értékkel, a nyugdíjrendszer fenntarthatósága alapján viszont rendkívül alacsony pontszámot (34,2) ért el (Mercer, 2025). A munkanélküliségi rátát mindkét országban (Chile: 9%, Spanyolország: 12%) az úgynevezett szezonális és strukturális munkanélküliség jelentősen befolyásolja (WPR, 2025b). A szegénység aránya az andoki országban, rendkívül kedvező, az elérhető adatok alapján 6,5 %, míg Spanyolországban esetében meghaladja a 20%-ot (WPR, 2025a). A GDP növekedés 2024-ben Chilében 2,6 % volt, míg a spanyol GDP 3,2 % -on zárt ugyanabban az évben (World Bank, 2024).

A tanulmány egy kevésbé kutatott területre az állampolgárságra és az integrációra fókuszál, ezen belül a venezuelai migrációra. A venezuelaiak esetében az útlevél és a személyi azonosító igazolványok megújítása rendkívül nehézkes, olyan bevándorló csoport, amely számára a tartózkodási ország állampolgárságának a megszerzése nem csak előnyös, hanem gyakran elengedhetetlen is. A venezuelai migránsok

számára mindkét vizsgált ország célország, a Covid-19-et megelőzően közel azonos arányban tartózkodtak a venezuelai bevándorlók Chilében és Spanyolországban is (Our World in Data, 2024).

A téma szempontjából a következő kutatási kérdések fogalmazhatók meg: Melyek az állampolgárság megszerzésének főbb különbségei és hasonlóságai a két vizsgált országban? A közös kulturális gyökerek, a spanyol nyelvtudás elősegíti-e a venezuelaiak integrációját? Hogyan alakítja a venezuelai migrációra adott chilei és a spanyol szakpolitikai válaszok a globális Észak és Dél átalakulását? A kutatás továbbá két hipotézisre fókuszál: H1: A globális Dél és Észak között közeledés figyelhető meg, Chile a migrációs nyomás hatására biztonságiasít. H2: A közös kulturális gyökerek, azonos nyelv nem elég a sikeres integrációhoz.

A kutatás nem kíván történelmi áttekintést nyújtani az állampolgársághoz való hozzáférés változásairól a vizsgált országokban. A tanulmány kifejezetten az elmúlt időszak aktualitásaira koncentrál, továbbá nem tér ki a tartózkodási és letelepedési engedélyek részletes ismertetésére sem. A tanulmány először az állampolgárság és az integrációval kapcsolatos legfontosabb fogalmakat és kutatásokat tekinti át. A rövid módszertani ismertető után a kutatás a venezuelai migráció Chilébe és Spanyolországba érkezését vizsgálja, elsősorban az állampolgárság és az integráció lehetőségeit veszi górcső alá.

Állampolgárság és az Integráció kapcsolata

A történelem során az állampolgárságra vonatkozó törvények két egymással ellentétes elvből alakultak ki az *ius sanguinis* (leszármazás elve), amely az adott ország állampolgárától való származáson, valamint az *ius soli* (területi elv), amely az ország területén való születésen alapul. Napjainkban a kettő együttes alkalmazása gyakori, az országtól függ, hogy melyik dominánsabb, de számos további variáció lehetséges, mint a *double* vagy *tripe ius soli*¹. Az állampolgársághoz való jog egyre inkább az országban való hosszú távú tartózkodásból az *ius domicili*ből fakad (de Haas et al., 2020: 316-317). Számos új, vitát kiváltó kezdeményezés is megjelenik. Olaszországban az oktatáson keresztül a társadalmi integrációra fókuszáló *ius scholae* (oktatáshoz való jog) amely kifejezetten a második generációnak kedvezne, az országba érkezett vagy ott született külföldi kiskorúaknak tenné lehetővé az állampolgársághoz való hozzáférést egy olyan országban, amely a leszármazás elvéhez ragaszkodik. Ellenpéldaként gyakran az olasz állampolgársággal rendelkező argentinok esete jelenik meg, akik sosem jártak nagyszüleik országában és a nyelvet sem beszélik (Mouaid, 2025). Az *ius domicili*, ugyanakkor egyre több új kutatási irányt jelöl ki, amely a tartózkodási hely szerinti állampolgárság történeti elemzésére, az egyes országok állampolgársági politikájára, továbbá ebből adódóan az emberi jogokra fókuszál (Bauböck, 2006: 79).

Az állampolgárság megszerzésének szabályai összetettek, és az elmúlt évtizedekben jelentős változásokon mentek keresztül. A világ legtöbb országában az állampolgárság általában 5-7 év legális tartózkodással szerezhető meg, amelyhez általában büntetlen előélet, alapfokú nyelvismeret szükséges. Kevésbé gyakori a kulturális integráció speciális nyelvi teszttel és/vagy állampolgársági ismeretekkel való mérése, továbbá jövedelem/megélhetés igazolása, illetve a korábbi állampolgárságról való lemondás. A szigorúbb szabályozás jelentősen korlátozza azt, hogy a bevándorlók a befogadó ország állampolgáraivá váljanak. Az úgynevezett restriktív politikák mellett az elmúlt években számos ország módosított az állampolgárság megszerzésének szabályain, alkalmazkodva a migráció új trendjeihez (Vink et al., 2025; de Haas et al., 2020: 316-318). A módosítások gyakran az enyhítés irányába mozdulnak el, bár a szigorításra is van példa. 2024 júniusa előtt a német állampolgárságot igénylő külföldieknek legalább nyolc évet kellett várniuk, ez lecsökkent öt évre, valamint lehetővé tették az úgynevezett „turbóhonosítás”-t három év tartózkodás után azoknak, akik bizonyíthatóan integrálódtak a német társadalomba.² Az új kormány hosszú vitát követően 2025 őszén megszüntette a gyorsított eljárást, bár a 15 hónapig érvényben lévő gyorsított honosítást rendkívül kevesen kérelmezték (Fürstenau, 2025).

Sok bevándorló, bár jogosult lenne mégsem tart igényt az állampolgárságra, annak előnyei ellenére sem. Az adminisztrációs terhek, az információ hiánya vagy a kettős állampolgárság tilalma is eredményezhet ilyen döntést (OECD, 2011: 4). Erre példa a Németországban élő török bevándorlók esete, akik a közelmúltig nem is igényelhették a német állampolgárságot a török állampolgárságról való lemondás nélkül. A 2024-es reform óta, ugyanakkor 110%-kal emelkedett a Németországban élő törökök állampolgársági kérelme (Ünveren, 2025).

Számos tanulmány a migráció gazdasági hatásaira fókuszál, az állampolgárság és az azt befolyásoló integrációra, elsősorban annak pozitívumaira kevés kutatás tér ki, annak ellenére, hogy egyre több adat elérhető a témával kapcsolatban (Schain, 2010). Az OECD 2011-ben kiadott a „*Naturalisation: A Passport for the Better Integration of Immigrants?*” című tanulmánya többek között arra kérdésre kereste a választ, hogy az EU és OECD országok milyen gyakorlatot folytatnak az állampolgárság megszerzésével kapcsolatban, valamint maga az állampolgárság hogyan járul hozzá az integrációs folyamatokhoz és milyen társadalmi-gazdasági következménnyel járnak. A fogadó ország állampolgárságához való hozzáférés megkönnyítése egyrészt elősegítheti a bevándorlók integrációját, másrészt rendkívül költséghatékony megoldás a várható eredményekhez képest (Frattini & Bertino 2023: 53).

Az állampolgársággal rendelkezőkkel kapcsolatban számos pozitívumot tártak fel az ehhez kapcsolódó tanulmányok. Ide sorolható többek között, hogy az állampolgársággal rendelkező bevándorlók jobb munkaerő-piaci eredményeket érnek el, továbbá a társadalmi integrációjuk is eredményesebb, mint azoké, akik nem rendelkeznek a fogadó ország állampolgárságával (OECD, 2008; OECD, 2007). A

honosítás, a bevándorlók integrációjának más területeire is kiterjed, mint a nyelvismeret, a lakhatáshoz való hozzáférés, további pozitívuma politikai integrációt is eredményezhet, amely hosszú távon is hatással lehet a népszavazásokon való részvételre, valamint a politikai ismeretek és a politikai hatékonyság növelésére is (Hainmueller et al., 2015; OECD, 2011).

Az állampolgárság megszerzése egyértelműen olyan eszközként értelmezhető, amelynek segítségével az érintettek jobban integrálódnak, kialakul a befogadó országhoz való tartozás érzése, egyfajta bizalom és erkölcsi felelősség is (Finotelli et al., 2025: 2936). A külföldiek honosítása, ugyanakkor kiválthatja az ország állampolgárainak az elutasítását is, hiszen az állampolgárság „leértékelődésének” tekinthetik a folyamatot (OECD, 2011: 4). A téma szempontjából fontos megemlíteni, a jogosulatlanul megszerzett állampolgárságot, illetve az állampolgárság visszavonását. Alapvetően, a nemzetközi jog tiltja a diszkriminatív állampolgársági politikákat úgy, mint politikai vélemény, vallás, származás alapján történő állampolgárság visszavonását. Azonban, bizonyos esetekben az ország biztonságát veszélyeztető állampolgárok esetén, az állampolgárság ideiglenes felfüggesztésére vagy akár végleges visszavonására is sor kerülhet úgy, mint terrorizmus, kémkedés vagy hazaárulás esetén (Hailbronner, 2018: 198, Paskalev, 2018: 47–49; Vink et al., 2025).

Számos példa van az állampolgárságot befektetési program keretében hirdető országokra, amely gyors állampolgársághoz jutást jelent az azt megfizetni képes külföldieknek, ide tartozik néhány karibi ország, mint például Grenada, Dominika, Saint Kitts és Nevis vagy Törökország is (Saraiva, 2025). Az Európai Unióban többek között Málta tette lehetővé az úgynevezett „golden passport”-ot, amely az Európa Unió Bíróságának a döntése értelmében 2025-ben szűnt meg, mivel egy ilyen program alássa az EU-állampolgárság természetét és az unió integritását. A befektetési célú állampolgárságot egyre inkább felváltja az úgynevezett „golden visa”, amely kedvező tartózkodási engedélyt nyújt és csak később kérvényezhető az állampolgárság (Bauböck, 2018: 37; Casaburi, 2025; Saraiva, 2025).

Módszertan

A kutatás során két ország került kiválasztásra: Chile és Spanyolország. Egyrészt a hasonló kulturális környezet (történelmi múlt, nyelv, kultúra stb.), másrészt a bevezetőben említett gazdasági és társadalmi mutatóik alapján is számos közös tendencia azonosítható (GDP, születéskor várható átlagos élettartam, munkanélküliség stb.). Chile a globális Dél egy speciális példája, hiszen a gazdasági növekedés és a társadalmi-politikai átalakulása következtében kiemelkedik a régió többi országaitól. Chile és Spanyolország is a venezuelai migránsok célországai, ugyanakkor jelentős számú latin-amerikai migráns érkezik, mind a két országba, viszont a kutatás csak a venezuelaiakra fókuszál. A két vizsgált országban legálisan tartózkodó venezuelai migránsok száma hasonló, így jobban elemezhetők a hasonlóságok és az eltérő

tendenciák, továbbá a venezuelaiak esetében gyakori az állampolgárság kérvényezése, hiszen rendkívül nehéz az útlevelek, személyi azonosítók megújítása. A kutatás 2015 és 2024 közötti időszakot vizsgálja, a kezdő időpont a venezuelai exodus, a záró időpont az állampolgársággal kapcsolatos rendelkezésre álló adatok elérhetősége. A kutatás az United Nations, International Migrant Stock adatbázisát, illetve a helyi bevándorlási és statisztikai hivatalok adatait használta fel. Az adatok elemzése során a kutatás kifejezetten az országban való hosszú távú tartózkodás alapján kérvényezhető állampolgárságra fókuszál, nem tekinti át a leszármazási elvet, vagy a területen való születéssel igényelhető egyéb kategóriákat.

A kutatás a két vizsgált ország migrációs folyamatait tekinti át, valamint az úgynevezett MIPEX (Migráns integrációs szakpolitikai index) közelmúltban frissült adatait, amely a migránsok integrációját méri 8 dimenzió alapján (munkaerőpiaci mobilitás, politikai részvétel, családdegysítés, állampolgársághoz, oktatáshoz és egészségügyi ellátáshoz való hozzáférés, letelepedési engedély, diszkrimináció ellenes szakpolitikák). Az állampolgárság megszerzésének feltételeinek vizsgálatához a törvényi szabályozások, a statisztikai adatok, a szakpolitikák, valamint Global Citizenship Observatory elemzései nyújtottak alapot. A kutatás kiegészül venezuelai menekültkérdéssel, amely az UNCHR Refugee Data Finder adatbázis használatával készült.

A venezuelai migráció Chilében és Spanyolországban

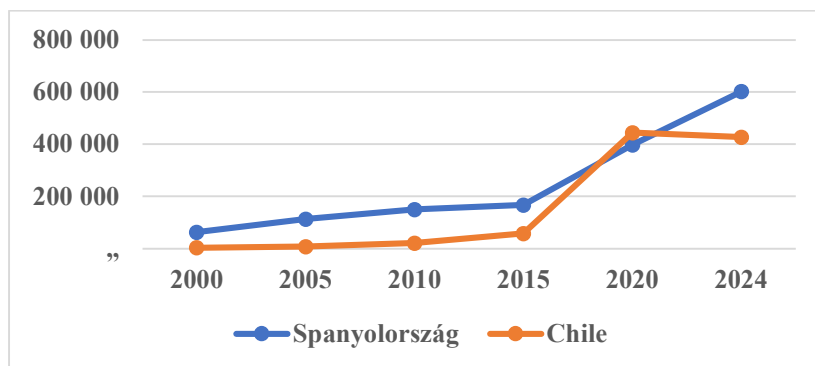
Mindhárom országot a közös nyelv mellett összeköti a történelmi múlt. A 20. század során Venezuela a Franco diktatúra idején a spanyolok, a Pinochet diktatúra alatt a chilei menekültek egyik fontos befogadó országává vált. A venezuelai migrációhoz hasonlóan a spanyol és a chilei menekültek egy része, nem politikai menekült volt, hanem gazdasági okok miatt hagyta el a hazáját. Venezuela az 1970-80-as években az olajipar fellendülésével vonzó országgá vált és viszonylag stabil demokráciával rendelkezett (Alonzo Herrera, 2022, Banko, 2019; Rojas Mira, 2019). A venezuelaiak 21. századi kivándorlása párhuzamba állítható a korábbi spanyol és chilei migrációs folyamatokkal, a kivándorlók elsősorban politikai és gazdasági okok miatt kerestek új hazát, ám a kivándorlás volumene jóval kisebb volt Chile és Spanyolország esetében.

Chilébe és Spanyolországba, a két vizsgált befogadó országba Hugo Chávez (1999) hatalomra jutásával párhuzamosan vált jelentősebbé a venezuelaiak érkezése. Az államosítások, a szocialista hatalomátvétellel bizonytalanná váló ország elsősorban a felső-közép osztályt, a gazdagabb és/vagy a tanultabb réteget érintette, továbbá a már kettős állampolgársággal rendelkezőket (Dekocker, 2018; Stefoni & Silva, 2018). A venezuelaiak kivándorlása a 1999-től folyamatos, több nagyobb hullámot lehet meghatározni úgy, mint a 2002. évi „Petróleos de Venezuela” olajtársaság szakszervezeteinek a sztrájkja, 2007-ben a korlátlan újraválasztásról szóló referendum

elfogadása, 2013-ban Chávez halála és Maduro hatalomra jutása. 2015-ben, a társadalmi és politikai válság a súlyos élelmiszerhiánnyal is társult, a venezuelai migráció tömegessé vált, megkezdődött az úgynevezett „venezuelai exodus”. (Acosta et al, 2019; Aliga Sáez, 2021; Herrera & Gómez, 2022). Mindkét országban a 2015-ös év volt a mérföldkő, hirtelen emelkedni kezdett a Venezuelából érkezők száma (lásd. 1. ábra). A korábban a magasan képzett, kedvező munkavállalási vagy tanulási célú migrációt felváltotta a tömegesen, alacsonyabb társadalmi státuszhoz tartozó migráció. A menedékkérelmek száma rendkívüli módon megnőtt és folyamatos nehézséget jelentett a legális státusz megszerzése, a munkaerőpiachoz való hozzáférés vagy akár végzettségek elismertetése (Dekocker, 2018; Thomázy, 2020).

A nemzetközi adatok alapján 2018-2020 közötti időszakban szinte azonos számú megközelítőleg 400-450 ezer venezuelai tartózkodott Chilében és Spanyolországban, (lásd 1. ábra) (Our World in Data, 2024; UN, 2024).

1. ábra: Venezuelai bevándorlók: Chile, Spanyolország (2000-2024)

Forrás: saját szerkesztés az United Nation, International Migrant Stock, 2024 online adatbázisa alapján.

A Covid-19 pandémia határlezárásai ellenére mindkét országba folyamatosan érkeztek a venezuelaiak. Az ENSZ adatai alapján 2024-ben Spanyolországban 602 539 venezuelai tartózkodott, míg Chilében 427 821. A chilei bevándorlási hivatal legutóbbi, 2025-ben közzétett adatai alapján 728 586 venezuelai tartózkodott az országban, így a legnagyobb migráns csoporttá vált megelőzve a peruiakat (260 ezer), valamint a kolumbiaiakat (209 ezer) (SERMIG, 2023). Az ENSZ és a chilei hivatal adatbázisai közötti különbséget az irreguláris venezuelai migránsok becsült száma adja, amely meghaladja a 250 ezret az összes venezuelai bevándorló közel 35%-a (SERMIG, 2023).³

A spanyol statisztikai hivatal 2025. január 1-én kelt adatai alapján a venezuelai bevándorlók (692 ezer) már a harmadik legnagyobb migráns csoport a marokkói (1,1 millió) és a kolumbiai (978 ezer) után (INE, 2025). Az adatok eltérő időpontban történő aktualizálása miatt figyelhető meg eltérés az 1. ábra és a spanyol statisztikai

hivatal adatai között. Az irregulárisan tartózkodó venezuelai bevándorlókról pontos adat nem állnak rendelkezésre, az összes harmadik országból érkező migráns 17%-a tekinthető irregulárisnak, ebből a marokkóiak aránya magasabb, a venezuelaiaké jóval kevesebb lehet, hiszen menekültstátusz, illetve kiegészítő (humanitárius) védelmi státuszt kaphatnak (lásd. következő fejezet, Funcas, 2024; SJM, 2024; España González, 2023).

A venezuelai migráció: állampolgárság és integráció a két vizsgált országban

A tartózkodás alapján kérvényezhető állampolgárság mindkét vizsgált országban viszonylag rövid tartózkodás után kérhető. A legáltalánosabb esetben Chilében 5 év tartózkodással és letelepedési engedéllyel, vagy a letelepedési engedély mellett legalább 2 év tartózkodás után kérvényezhető, amennyiben chilei házastárral legalább 2 éve házas vagy chilei gyermeke van (SERMIG, 2025b). Spanyolországban 10 év tartózkodást ír elő a törvény, viszont kedvező feltételeket nyújt a volt gyarmatokról érkezőknek. Ennek alapján a venezuelai állampolgár számára 2 év tartózkodás után kérvényezhető a spanyol állampolgárság, valamint 1 év után, amennyiben spanyol állampolgárral legalább egy éve házas (Real Decreto 1004/2015). Chile esetében a külföldi állampolgár Chilében született gyermeke chilei állampolgárrá válik az *ius soli* alapján, függetlenül a szülő migrációs státuszától (SERMIG, 2025b). A kulturális hasonlóság alapján megszerezhető „gyorsított” spanyol állampolgárság, az elméleti részben említett *ius scholae* speciális változatának tekinthető, míg Chile a területen való születéssel implicit módon feltételezi a jövőbeli integrációt.

A chilei adatok alapján 2015 és 2024 között: 17 450 bevándorló kapott állampolgárságot tartózkodás alapján, ebből 4 605 venezuelai volt, míg a második, illetve a harmadik helyen a kolumbiai (2 986 fő) és a perui bevándorlók álltak (2 806) (SERMIG, 2024; 2025). Spanyolországban ugyanakkor csak a 2024 évet tekintve 252 476 fő kapott állampolgárságot tartózkodás alapján, ebből 35 403 fő volt venezuelai, így a marokkóiak után (42 910) a második legnépesebb bevándorló csoport, akik spanyol állampolgárságot kaptak (INE, 2024). A rendelkezésre álló adatok alapján 2020 és 2024 között több, mint 85 ezer venezuelai kapott állampolgárságot tartózkodás alapján (INE, 2020-2024). A chilei állampolgársággal rendelkező venezuelaiak száma jóval alulmaradt a spanyolországhihoz képest, viszont az adatok alapján 2023-ban 42 ezren és 2024-ben közel 50 ezren kérvényeztek chilei állampolgárságot. Valószínűsíthető, hogy jelentős részük venezuelai, ám a hosszadalmas, legalább 2 éves ügyintézés miatt az eljárások még folyamatban vannak (SERMIG, 2025).

Figyelemre méltó, hogy mindkét ország kedvezményes állampolgárságot nyújt házasság révén. Egyrészt ezzel elősegítik a bevándorlók integrálását, mind kulturális és szociális téren, valamint a munkaerőpiacra való bekerülést is meggyorsítja. A

házasság útján nyújtható kedvezményes állampolgárság esetén mindig felmerül az érdekházasság kérdésköre, amelyet a szabályozó ellenőrzéssel próbál kivédeni.

Chile és Spanyolország is többféle típusú tartózkodási engedélyt kínál a bevándorlóknak. Az egyik legfontosabb probléma a venezuelaiak esetében az érvényes személyi azonosító és/vagy útlevél megléte, ahogy a bevezetőben is megjelent, a hivatalos dokumentumok megújítása, vagy igénylése nehéz. Chile a Covid-19 pandémia idején a lejárt útlevelek érvényességét egy évvel meghosszabbította, míg Spanyolország 2019-ben hozott és öt évig érvényben lévő rendelete lehetővé tette, hogy a lejárt venezuelai útlevelek hivatalos dokumentumként szolgáljanak, bár az országba való beutazást nem tette lehetővé, a tartózkodási engedély vagy állampolgársági kérelem benyújtását igen (Administración General del Estado, 2024; Thomázy, 2022).

Az állampolgárság megszerzése, tehát a venezuelaiaknak viszonylag egyszerű mindkét országban. Valójában a fő kérdés, hogy a Chilébe vagy Spanyolországba érkező venezuelaiak hogyan tudnak az országban maradni és legális tartózkodási engedélyhez jutni és/vagy az irreguláris státuszukat rendezni? A bevándorlási politika milyen formában teszi lehetővé a legális tartózkodást, amely az első lépés az az új állampolgárság megszerzéséhez? A két ország közt fontos különbség azonosítható. Míg Chilében jelentős azoknak az aránya, akik jogellenes határátlépéssel érkeztek az országba, dokumentumok nélkül, addig Spanyolországban a venezuelaiak „túltartózkodással” váltak irregulárisokká, vagyis a turista vízum lejáratá után nem kérvényezték a tartózkodási engedélyt (Dekocker, 2018; SERMIG, 2025; SJM, 2024). A továbbiakban néhány fontosabb kezdeményezés összehasonlítására kerül sor, a fejezet a MIPEX adatbázisa alapján az integráció lehetőségeinek az elemzésével zárul.

Menedékkérelmek a venezuelaiak speciális esete

Spanyolország 2019. március 5-én elfogadta az úgynevezett humanitárius nemzetközi védelem céljából történő tartózkodási engedélyt, amely többek között a menedéjogról és a kiegészítő védelemről szóló 12/2009. sz. törvény alapján lépett hatályba. (España Gonzalez, 2023, Ley 12/2009; Ministerio de Interior, n.d). Az új törvény a növekvő venezuelai migrációra adott válasz, hiszen az ENSZ 1951. évi Egyezménye értelmében a venezuelaiak jelentős része nem tekinthető menekültnek, hiszen nem fegyvereskonfliktus vagy „üldözéstől való megalapozott félelme miatt” hagyta el a hazáját (UNCHR, 2012: 2-6). A humanitárius nemzetközi védelmet a venezuelaiak a menedékkérelem elutasítása esetén automatikusan megkapják, így lehetővé téve a legális tartózkodásukat (Ministerio de Interior, n.d; España Gonzalez, 2023).

2. ábra: Venezuelaiak Chilében és Spanyolországban. Menedékkérők, menekültstátusszal rendelkezők és Humanitárius védelemben részesülők

Ország	Menedékkérők (2015–2024)	Menekültstátusszal rendelkezők (2015–2024)	Humanitárius védelemben részesülők (menedékes státusz) (2015–2024)
Chile	10 049	90	0
Spanyolország	293 111	187	182 424

Forrás: saját szerkesztés az UNCHR. 2015-2024. Refugee Data Finder adatbázisa alapján.

A 3. ábra alapján azonosítható, hogy Spanyolországban a menedékkérők száma közel 300 ezer volt, amelyből 2024 végére közel 200 ezer kapott humanitárius védelmet. Chilében alig haladta meg a 10 ezer főt a menedékkérők száma és mindössze 90 fő kapott menekültstátuszt. Spanyolországban 2019 előtt sorra utasították el a menedékkérőket, ahogy Chilében is viszont a 2019 törvény elfogadásával a Spanyolország a humanitárius védelemmel hasonló jogokat nyújt a venezuelaiaknak, mintha a „hagyományos” menekültstátusszal rendelkeznének. A humanitárius védelem egy évre szól, viszont meghosszabbítható. Egy év tartózkodás után számos egyéb tartózkodási engedély kérvényezhető, illetve 1 vagy 2 év után az állampolgárság is (Dekocker, 2018; Stefoni & Silva, 2018; Ministerio de Interior, n.d).

Chilének, ahogy a többi latin-amerikai országnak rendelkezésre áll az 1984-ben aláírt Cartagenai Megállapodás, amely a menekültstátuszt szélesebb értelemben fogalmazza meg, így alkalmazható lenne a venezuelai migrációra is (Soltész, 2024; ACNUR. 2024). Az ENSZ adatbázisa alapján a dél-amerikai országok közül Paraguay közel 5 ezer, Brazília több, mint 141 ezer venezuelait fogadott be a Cartagenai Megállapodás alapján a Covid-19 pandémia alatt, többségüket épp a jobboldali Jair Bolsonaro kormányzása idején (UNCHR, 2015-2024).

Chile, 2018 áprilisában egy új típusú vízumot vezetett be a venezuelaiak számára a „demokratikus felelősség” jegyében (Visa de Responsabilidad Democrática), viszont magas volt az elutasítások aránya, a bevezetés után két évvel a kérvényeknek mindössze 27%-át fogadták el (Soltész, 2024; SJM, 2021).

Irreguláris venezuelaiak – A növekvő migránsellenesség

Chile és Spanyolország is számos alkalommal hirdetett meg rendkívüli legalizálási programot a bevándorlóknak, amely az irreguláris migránsoknak tette lehetővé státuszuk rendezését. Chile a Covid-19 pandémia során már korlátozta a részvételt és a jogellenes határátlépéssel érkezetteket kizárta a legalizálási folyamatból (Fernández Páez & Celedon Arrieta, 2024, Thomázy, 2022).

Pedro Sánchez, Spanyolország baloldali szocialista államfője (PSOE: Partido Socialista Obrero Español) 2021-ben megjelent „Spanyolország 2050” című stratégiában évi 190 ezer migráns befogadását hirdette meg, amely a gazdaság

fellendüléséhez és a nyugdíjrendszer fenntartásához lenne elengedhetetlen. 2024-ben viszont a kormány által meghirdetett új program még ambiciózusabbá vált, az úgynevezett „arraigo” letelepedési programokkal” évi 300 ezer irreguláris bevándorló státuszát kívánják rendezni. Az „arraigo” öt féle formában (családi együttélés, munkavállalás stb.) nyújt lehetőséget a legális státusz megszerzéséhez (Real Decreto 1155/2024; Consejo de Ministros, 2024; España 2050, 2021). A Sánchez-kormány álláspontja alapvetően megengedőbb a korábbi államfő Mariano Rajoy (PP jobboldali Néppárt, Partido Popular) vezette kormánytól (2011-2018), aki a határellenőrzésre és az irreguláris bevándorlás csökkentésére törekedett és ellenezte a tömeges legalizálást, szakítva a baloldali szocialista (PSOE) José Luis Rodríguez Zapatero (2004-2011) elfogadóbb politikájával (Munárriz, 2018).

Chilében a migráció a baloldali Michelle Bachelet (2014-2018) kormányzása alatt jelentősen megnőtt. Sebastián Piñera (2018-2022) jobboldali elnök a növekvő migrációra és a lakosság elégedetlenségére reagálva új migrációs törvénnyel válaszolt, valamint számos új rendelettel, amelynek egy része már a Piñerát követő baloldali Gabriel Boric elnök kormánya alatt lépett hatályba. Az új migrációs törvény egyértelműen szigorít, valamint nem teszi lehetővé, a turista vízummal érkezőknek, hogy Chilében kérvényezzenek tartózkodási engedélyt (SERMIG n.d; Dekocker, 2018). A Covid-19 idején meghirdetett rendkívüli legalizáció során a korábbi programokkal ellentétben csak a legálisan érkezettek rendezhették a státuszukat (Thomázy, 2022). A migránsellenesség az elmúlt években tovább fokozódott Chilében, a lakosság biztonságpercepciója csökkent. A Boric-kormányval való elégedetlenség a jobboldali pártok erősödését okozta az országban. 2025. december 14-én José Antonio Kast jobboldali politikus nyerte meg a chilei elnökválasztás, aki választási kampányában több ízben kijelentette, hogy radikális fellépést tervez az irreguláris migráció és a külföldi szervezett bűnözői csoportok ellen, sőt a „papírok nélkül” tartózkodókra kitoloncolás vár, illetve határkerítés megépítése is megjelent a választási kampány során (Castro, 2025; CADEM, 2025).

Spanyolországban a parlamenti választás még várat magára, amennyiben Sánchez és kormánya kitart 2027-ig. A migránsellenesség egyre növekszik a lakosság körében, ahogy a kormánnyal való elégedetlenség is egyre nő, mindezek a jobb oldali pártokat erősítik (Bermejo Casado & González Enríquez, 2024). 2023-as önkormányzati választásokon a jobboldali Néppárt (PP) aratott komoly győzelmet, továbbá a VOX szélsőjobboldali párt is erősödik. A migrációval kapcsolatban a VOX fogalmaz meg radikális álláspontot, mind a legalizálás, mind a kitoloncolással kapcsolatban, míg a PP szükségesnek látja a dolgozó, integrálódó migránsok legalizálását. VOX és a José Antonio Kast vezette chilei Republikánus Párt erősödése között, ugyanakkor számos hasonlóság azonosítható (Garcia, 2025; Piña, 2025; Aranda Bustamante, & Bórquez Paredes, 2021).

A két ország hasonló utat járt be a legalizálással kapcsolatban a közelmúltig. Chile viszont biztonságiasít,⁴ egyre inkább szűkíti a lehetőségeket és megnehezíti a

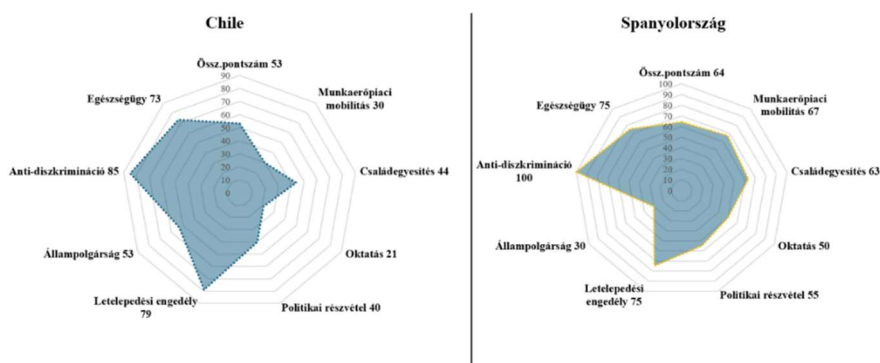
bevándorlást, valamint a legális tartózkodáshoz való hozzájutást, amely inkább a globális Észak országaira jellemző. Ezzel szemben Spanyolország további kedvezményeket nyújt az országban tartózkodó migránsoknak. A venezuelai migrációra Chile nem tudott hatékony megoldást találni és a korlátozott rendkívüli legalizációval próbálta meg orvosolni a tömeges bevándorlást. Chilének elsősorban a szomszédos országokkal, Bolíviával és Peruvál, lenne elengedhetetlen az együttműködés, hiszen a jogellenes határátlépők is elsősorban Peruból a bolíviai határszakaszon érkeznek Chilébe. A közös történelmi múlt, a ma is élő konfliktusok, valamint a határviták megnehezítik a kooperációt mindkét országgal (Thomázy, 2022; Deák, 2021; Deák, 2019).

Integráció nehézségei, szakpolitikai fejlemények

A MIPEX adatbázisa 2025 őszén került aktualizálásra, így Spanyolországgal kapcsolatos index már a 2024-es évet tükrözi, míg a chilei adatok frissítése várat magára. A MIPEX oldala 2014-től teszi elérhetővé az információk nyomon követését, amely alapján a tendenciák azonosítása lehetséges mind a két országgal kapcsolatban (MIPEX, 2024; 2019). A két ország összehasonlítása a migráció szempontjából a legfontosabb dimenziókra fókuszál. A 8 dimenzió összértéke alapján egyik ország sem kiemelkedő az integrációt illetően. A maximum 100-as értékből Spanyolország 64, míg Chile 54-es pontszámot kapott, amely közepes kategóriát jelent (lásd. 3. ábra).

Chile és Spanyolország hasonló értékkel szerepel számos dimenzióban, ezek közül érdemes kiemelni az állampolgárságot, amely javuló tendenciát mutat az elmúlt években, különösen a latin amerikaiak esetében. Mindkét ország javított az egészségügyi ellátáshoz, valamint az oktatáshoz való hozzáféréseken, különösen Chile, bár még a 2019-es adatok alapján alacsony értékkel szerepel a MIPEX adatbázisában (SERMIG, 2025).

3. ábra: MIPEX (Migráns integrációs szakpolitikai index) Chile (2019), Spanyolország (2024).

Forrás: saját szerkesztés MIPEX online adatbázisa alapján.

A diszkrimináció ellenes szakpolitikák kiemelkedő értéket mutatnak minkét országnál (Chile: 85, Spanyolország: 100), jelentős javulás történt az elmúlt évekhez képest. A munkaerőpiachoz való hozzáférést ennek ellenére Chilében kedvezőtlen, mindössze 30-as értéket kapott, számos szakpolitika nehezíti a külföldiek munkavállalását, míg Spanyolország javuló tendenciát mutat a 67-es értékkel. Spanyolország kis- és közepes vállalkozások alapításának egyszerűsítése vonzóvá vált a bevándorlóknak, továbbá kifejezetten az innovatív vállalkozásoknak kedvez számos új szabályozás (Legalitas, 2025). A vállalkozás alapításához tartózkodási engedély kérvényezhető, amely megkönnyíti az országban tartózkodást mind az egyén, mind a családtagok részére.

Azonban, ha az OECD adatait is elemezzük, akkor ennek alapján megállapítható, hogy a munkaképes korú migráns lakosság foglalkoztatása feülreprezentált. Chilében a migránsok foglalkoztatási aránya 76,5%, amely 20%-kal magasabb, mint a Chilében születetteké, Spanyolországban 65% a migránsok foglalkoztatottsága, míg a spanyoloké mindössze 52% (OECD, 2023, 2024). Az ide vonatkozó tanulmányok alapján is azonosítható, hogy a helyi lakosság diszkriminatív a migránsokkal szemben, a munkaerőpiac felfelé zárt. Mind Chilében, mind Spanyolországban a venezuelaiak elsősorban a szolgáltatási szektorban dolgoznak, a végzettséget nem igénylő munkaerőpiac nyitott számukra. A jól fizető és magasán kvalifikált állásokhoz való hozzáférés korlátozott, egyrészt a végzettségek elismerésének nehézsége, másrészt a munkaerőpiac zártsága miatt, annak ellenére, hogy a venezuelaiak jelentős része felsőfokú végzettséggel rendelkezik (Eguren, & Estrada, 2018; González Enríquez & Martínez, 2025, SJM, 2021; Thomázy, 2020).

Bár a MIPEX munkaerőpiacra vonatkozó értéke Chile esetében jóval alacsonyabb, mint Spanyolországé, ennek ellenére úgy tűnik, hogy mindkét országban korlátozottak a migránsok lehetőségei. A nemzetközi migráció elméletei közül egyértelműen azonosítható minkét országban a globális északra jellemző duális munkaerőpiac jelente (de Haas et al., 2020: 53). Az elsődleges munkaerőpiacon a bérek magasabbak, a munkakörülmények kedvezőbbek, viszont ez a munkaerőpiac elsősorban a helyiek számára nyitott, megnehezítve a képzett venezuelaiak munkavállalását. A kettős munkaerőpiac kialakulása során a munkaerőpiac a strukturális szükségletekhez igazodik (Sik, 2012, 14-18). Chilében és Spanyolországban is a felsőfokú végzettséggel rendelkező fiatalok aránya az OECD átlagot (47.42%) megközelíti, illetve meg is haladja.⁵ A venezuelaiak számára elsősorban a másodlagos munkaerőpiac kínál lehetőséget, olyan pozíciókat kínálva, amely a helyi lakosság körében kevésbé népszerű, ezzel enyhítve a strukturális munkanélküliséget. Az elsődleges munkaerőpiac a végzettséggel rendelkező helyieket részesíti előnyben. A szakirodalom a duális munkaerőpiac felfelé zártságát, a migránsok nem megfelelő nyelvtudásával is indokolja, a végzettségek elismerésének nehézsége mellett (de Haas et al., 2020: 53). A venezuelaiakat ugyanakkor, épp a spanyol nyelv segíthetné a munkaerőpiaci integráció során.

Összegzés

A tanulmány a venezuelaiak Chilébe és Spanyolországba érkezését, az állampolgárság és az integráció lehetőségeit vizsgálta. A két ország hasonló utat járt be a migrációt tekintve. Minkét országba jelentős számú venezuelai érkezett, sőt Chilében ma már a legnagyobb bevándorlócsoporthoz tartoznak, míg Spanyolországban a harmadik legnépesebb. A kutatás két hipotézis fogalmazott meg, az első a globális Dél és Észak közötti közeledésre vonatkozott és a chilei migráció biztonságiasítására. A globális Dél és Észak közötti közeledést támasztja alá, hogy Chile és Spanyolország hasonló gazdasági és társadalmi mutatókkal rendelkezik, minkét ország elöregedő társadalom, a születések száma alacsony, amelyet alapvetően a migrációval lehetne ellensúlyozni. Minkét országban, továbbá kialakult az úgynevezett duális munkaerőpiac, amely a fejlett országokra jellemző. Az elemzés alapján igazolható, hogy Chilében egyre inkább a bevándorlást korlátozó politikák kerülnek előtérbe (új, szigorúbb bevándorlási törvény, korlátozó rendkívüli legalizálási programokból stb.). A lakosság körében, továbbá a migránsellenesség növekedése a jobboldali José Antonio Kast győzelméhez vezetett a 2025. év végi elnökválasztáson, aki radikális álláspontot fogalmazott meg a migrációval kapcsolatban. Spanyolország ezzel szemben kedvez a venezuelai migrációnak, mind a humanitárius védelemmel, a legalizációs folyamatokkal, mind pedig az állampolgárság megszerzésével kapcsolatban. A spanyol szélsőjobboldali, migrációellenes VOX párt és a chilei Republikánus Párt migrációval kapcsolatos álláspontja között közeledés figyelhető meg.

A második hipotézis a közös kulturális gyökerekre, az azonos nyelvre vonatkozott, amely nem elegendő a sikeres integrációhoz. Az elemzés alapján megállapítható, hogy az integráció sikerességéhez szükségesek a legális tartózkodást lehetővé tevő bevándorlási politikák, amely nélkül a venezuelai migráció nem tud állampolgársághoz jutni. Chilében, ahol a latin-amerikai migráció domináns, a venezuelaiaknak korlátozottak a lehetőségei. Spanyolországban viszont a venezuelai migrációt előnyben részesítik a migrációs politikák, hiszen számos intézkedéssel segítik a keresztény, spanyolul beszélő kisebbséget, szemben például a marokkóiakkal. A második hipotézis szintén verifikálódott, hiszen a munkaerőpiaci elhelyezkedés mindkét országban felfelé zárt, lefelé nyitott és diszkriminációval terhelt. A bevándorlóknak az alacsonyabb státuszú munkalehetőségek elérhetők. A venezuelai migráció elhelyezkedését nem feltétlenül javítja a spanyol nyelv, a hasonló kultúrkör, viszont a hiányosságok részletes feltárásához a szakpolitikák további vizsgálata szükséges. Spanyolország, ugyanakkor számos jó gyakorlattal ösztönzi a latin-amerikaiak, elsősorban a venezuelaiak bevándorlását. A kutatás azonosította többek között, az úgynevezett „arraigo” letelepedési programokat, amely az irreguláris bevándorlók státuszát rendezzi, a venezuelaiak esetében a hivatalos okmányok lejárat utáni elfogadását, a kedvezményes honosítását, továbbá humanitárius nemzetközi védelem

biztosítja a legális tartózkodásukat az országban, valamint a munkaerőpiacra lépést segíti a vállalkozóvá válás egyszerűsödése.

Chile és Spanyolország is változás előtt áll. A 2025. decemberi chilei elnökválasztás megnyerő José Antonio Kast kormánya számos migránsellenes intézkedéssel további korlátozásokat fog bevezetni. Azonban Spanyolországban is erősödik a migránsellenesség, elsősorban a bevándorlást ösztönző politikák hatására, úgy tűnik a következő választások változást hozhatnak az ország politikájában.

Jegyzetek

¹ Legalább az egyik szülő, vagy akár a nagyszülő országban való születésére is kiterjed (Tunézia) (Vink et al., 2025: 13.).

² Többek között, felsőfokú német nyelvtudás, németországi tanulmányok / munkavállalás, önkéntes munka.

³ Irreguláris venezuelaiak Chilében: A SERMIG (bevándorlási hivatal) becslése alapján készül. Főbb adatok, amelyet a hivatal figyelembe vesz: rendőrségi nyilvántartás, oktatási intézménybe beiratkozott külföldi gyerekek száma, turista vízum lejáratja, a chilei PDI (nyomozó rendőrség) és a SERMIG közös biometrikus azonosítása a jogellenes határátlépőknek.

⁴ „(...) valamilyen ügy az államra nézve létfenyegetésként jelenik meg, s ennek okán az állam, vagy annak képviselői rendkívüli intézkedésekhez folyamodnak” (Gazdag, & Remek, 2018: 24).

⁵ OECD felmérés a felsőfokú végzettségre vonatkozóan a 25-34 éves lakosság körében. Chile: 40,51% a felsőfokú végzettséggel rendelkező fiatalok aránya, míg Spanyolországban 50,51% (OECD, 2022).

Irodalomjegyzék

Acosta, D.; Blouin, C. & Freier, L. 2019. La emigración venezolana: Respuestas latinoamericanas. (Documentos de Trabajo No. 3). Fundación Carolina. https://www.fundacioncarolina.es/wp-content/uploads/2019/04/DT_FC_03.pdf

ACNUR. 2024. Memorias de Cartagena: 40 años de la Declaración de Cartagena sobre Refugiados. <https://www.acnur.org/media/memorias-de-cartagena40>

Administración General del Estado. 2024. Instrucción conjunta del director general de gestión migratoria y del comisario general de extranjería y fronteras. 2024-11-19. <https://www.inclusion.gob.es/documents/d/migraciones/instruccion>

Aliga Sáez, F. A. 2021. Causas de la migración forzada de Venezuela a Colombia. AULA Revista de Humanidades y Ciencias Sociales, 67(2), 67–77. <https://doi.org/10.33413/aulahcs.2021.67i2.180>

Alonzo Herrera, Y. 2022. El Exilio Republicano Vasco y el miedo al contagio revolucionario en Venezuela: 1936-1958. Nuevo Mundo Mundos Nuevos, <https://doi.org/10.4000/nuevomundo.89894>

Aranda Bustamante, G., & Bórquez Paredes, A. 2021. Nuevos partidos y liderazgos. Globofóbicos v/s cosmopolitas en la era populista (Brasil -Chile -España). Santiago de Chile: Editorial Universitaria

Banko, C. 2019. La inmigración española en Venezuela: Una experiencia de esfuerzo y trabajo productivo. Espacio Abierto, 28(1), 123–137.

- Bauböck, R. 2018. What Is Wrong with Selling Citizenship? It Corrupts Democracy! En R. Bauböck (ed.), *Debating Transformations of National Citizenship* (pp. 37–41). Springer International Publishing. https://doi.org/10.1007/978-3-319-92719-0_8
- Bauböck R. (ed.). 2006. *Migration and Citizenship. Legal Status, Rights and Political Participation*. Amsterdam (AUP) 67-83.
- Bermejo Casado R., & González Enríquez, C 2024. La opinión pública española sobre la inmigración en contexto. Real Instituto Elcano, 2024-10-03 <https://www.realinstitutoelcano.org/comentarios/la-opinion-publica-espanyola-sobre-la-inmigracion-en-contexto/>
- Bravo Acevedo, G. 2018. *Procesos migratorios en Chile una mirada histórica-normativa*. ANEPE: Santiago
- Casaburi, P. 2025. Malta Citizenship by Investment Ending. *Global Citizen Solutions*, 17, 2025. <https://www.globalcitizensolutions.com/malta-citizenship-by-investment-ending/>
- Castro, M. 2025. Los migrantes irregulares en Chile tras la elección de Kast: “Es difícil estar tranquilos sabiendo que podemos ser expulsados”. *El País*, 2025-12-21. <https://elpais.com/chile/2025-12-22/los-migrantes-irregulares-en-chile-tras-la-eleccion-de-kast-es-dificil-estar-tranquilos-sabiendo-que-podemos-ser-expulsados.html>
- Consejo de Ministros. 2024. El Gobierno aprueba un nuevo Reglamento de Extranjería para mejorar la integración de las personas migrantes a través de tres palancas: trabajo, formación y familia. Ministerio de Inclusión, Seguridad Social y Migraciones, 2024-11-19. <https://www.inclusion.gob.es/w/el-gobierno-aprueba-un-nuevo-reglamento-de-extranjeria-para-mejorar-la-integracion-de-las-personas-migrantes-a-traves-de-tres-palancas-trabajo-formacion-y-familia>
- Deák, M. 2021. Közép-és Dél-Amerika országainak határvitái a 21. században. *Pólusok*, (2): 27-49. <https://doi.org/10.15170/PSK.2021.02.02.02>
- Deák, M. 2019. Chile és Bolívia államközi konfliktusainak áttekintése a XIX-XXI. században. In: *A tér hatalma - a hatalom terei: Tanulmánykötet a 70 éves Szilágyi István professzor tiszteletére*. Pécs: Pécsi Tudományegyetem Természettudományi Kar (PTE TTK), Pécsi Tudományegyetem TTK Földtudományok Doktori Iskola
- De Haas, H; S., Castles & M. J. Miller. 2020. *The Age of Migration. International Population Movements in the Modern World*. 6th Edition, London: Red Globe Press
- Dekocker, K. 2018. La comunidad venezolana en España. De una estrategia migratoria de reproducción social a una creciente pobreza emergente. In: Koechlin, J., & Eguren, J. (ed.) 2018. *El éxodo venezolano: Entre el exilio y la emigración (OBIMID, Vol. 4)*. <https://repositorio.uarm.edu.pe/server/api/core/bitstreams/72d8c0c2-6597-4a3a-a8f1-2332217d3b99/content>
- España Gonzalez, F. J. 2023. *Razones Humanitarias para Venezolanos en España* <https://espana-abogados.com/guia-residencia-por-razones-humanitarias-en-espana/>
- España 2050. 2021. *Fundamentos y propuestas para una Estrategia Nacional de Largo Plazo*. https://www.lamoncloa.gob.es/presidente/actividades/Documents/2021/200521-Estrategia_Espana_2050.pdf
- Eguren, J., & Estrada, C. 2018. Análisis comparativo y transversal de la migración venezolana en Iberoamérica. Dekocker. In: Koechlin, J., & Eguren, J. (ed.) 2018. *El éxodo venezolano: Entre el exilio y la emigración (OBIMID, Vol. 4)*. <https://repositorio.uarm.edu.pe/server/api/core/bitstreams/72d8c0c2-6597-4a3a-a8f1-2332217d3b99/content>
- Farkas, M. 2019. Úton-útfélen Afrikában: migráció Marokkó és Európa között. In: *A tér hatalma - a hatalom terei: Tanulmánykötet a 70 éves Szilágyi István professzor tiszteletére*. Pécs: Pécsi Tudományegyetem Természettudományi Kar (PTE TTK), Pécsi Tudományegyetem TTK Földtudományok Doktori Iskola

- Hailbronner, K. 2018. Revocation of Citizenship of Terrorists: A Matter of Political Expediency. En R. Bauböck (Ed.), *Debating Transformations of National Citizenship* (pp. 197–200). Springer International Publishing. https://doi.org/10.1007/978-3-319-92719-0_37
- Herrera, G., & Gómez, C. (Eds.). 2022. *Migration in South America: IMISCOE Regional Reader*. Springer International Publishing. <https://doi.org/10.1007/978-3-031-11061-0>
- Hainmueller, J., Hangartner, D., & Pietrantuono, G. 2015. Naturalization fosters the long-term political integration of immigrants. *Proceedings of the National Academy of Sciences*, 112(41), 12651–12656. DOI: <https://doi.org/10.1073/pnas.1418794112>
- Fernández Páez, P. E., & Celedon Arrieta, P. 2024. Reflexión sobre los procesos de regularización extraordinarias de extranjeros en Chile: ¿problema o solución? *Revista Chilena de Derecho y Ciencia Política*, 15(1), 1–33. <https://doi.org/10.7770/rchdcp-v15n1-art339>
- Finotelli, C., La Barbera, M., & Yapó, S. 2025. The citizenship-integration nexus from below: Migrants' understanding of citizenship acquisition as a pathway to integration in Italy and Spain. *Journal of Ethnic and Migration Studies*, 51(11), 2919–2940. DOI: <https://doi.org/10.1080/1369183X.2025.2473619>
- Funcas, 2024. La población extranjera en situación irregular en España: una estimación. *Notas de Conyuntura Social*, Mayo. <https://www.funcas.es/wp-content/uploads/2024/05/2405-NCS.pdf>
- Frattini T., & Bertino P. 2023. *Migration Observatory. 7th Migration Observatory Report: Immigrant Integration in Europe*, Migration Observatory Project, https://dagliano.unimi.it/wp-content/uploads/2023/03/Obs_Mig_7_Annual_Report.pdf
- Fürstenau, M. 2025. German gov't stops fast-track naturalization: 3 takeaways. DW, 2025.10.09. <https://www.dw.com/en/german-government-fast-track-naturalization-citizenship-passport-v2/a-74287110>
- García, B. 2025. El PP defiende regularizar inmigrantes que trabajan y reprocha a Vox que quiera echarlos "sin explicar cómo". *La Razón*, 2025-12-27. https://www.larazon.es/espana/defiende-regularizar-inmigrantes-que-trabajan-reprocha-vox-que-quiera-echarlos-explicar-como_20251227694fb50622f0db7daffee9f2.html
- Gazdag, F., & Remek, É. 2018. *A biztonsági tanulmányok alapjai*. Dialóg: Budapest
- González Enríquez, C., & Martínez, J. P. 2025. *Inmigración y mercado de trabajo en España*. Real Instituto Elcano, 2025-06-09 <https://www.realinstitutoelcano.org/analisis/inmigracion-y-mercado-de-trabajo-en-espana/>
- OECD. 2007. *Jobs for Immigrants (Vol. 1): Labour Market Integration in Australia, Denmark, Germany and Sweden*. OECD. <https://doi.org/10.1787/9789264033603-en>
- OECD. 2008. *Jobs for Immigrants (Vol. 2): Labour Market Integration in Belgium, France, the Netherlands and Portugal*. OECD. <https://doi.org/10.1787/9789264055605-en>
- Legalitas. 2025. *Creación de empresas en España por ciudadanos no residentes*. Legalitas, 2025-05-14. <https://www.legalitas.com/actualidad/creacion-empresa-espana-por-ciudadanos-no-residentes>
- Munárriz, Á. 2018. *La verdad de los „papeles para todos”*. Infolibre, 2018-08-18. https://www.infolibre.es/politica/papeles-zapatero-regularizo-bloque-aznar-ministro-rajoy_1_1161450.html
- Mouaid, M. 2025. *Italy's Citizenship Paradox: The Contradictions of Ius Sanguinis*. EsThink Tank, 2025-05-01. <https://esthinktank.com/2025/05/01/italys-citizenship-paradox-the-contradictions-of-ius-sanguinis/>
- Paskalev, V. 2018. If You Do not Like Selling Passports, Give Them for Free to Those Who Deserve Them. En R. Bauböck (Ed.), *Debating Transformations of National Citizenship* (pp. 47–49). Springer International Publishing. https://doi.org/10.1007/978-3-319-92719-0_10

- Piña, R. 2025. Test de resistencia a un Pedro Sánchez que mira a 2027: “Estrá claro, no tenemos el control de los tiempos”. *El Mundo*, 2025-12-27. <https://www.el-mundo.es/espana/2025/12/27/695004a1fdddff2f648b4588.html>
- Pólyi, Cs. 2016. Reflexiók Spanyolország migránspolitikájának változásairól In: Vogel, Dávid; Mező, András (szerk.). *Mediterráneum: múlt, jelen, jövő*. Budapest, Magyarország : Honvéd Vezérkar Tudományos Kuratóhely (HVK TKH). Budapest
- Rojas Mira, Claudia Fedora. 2019. Exiliados políticos chilenos y migración económica en la Venezuela de los setenta”. *Revista electrónica de estudios latinoamericanos* 18(69) <https://www.redalyc.org/articulo.oa?id=496461294003>
- Sáez Aliaga, F. A. (2021). Causas de la migración forzada de Venezuela a Colombia. *AULA Revista de Humanidades y Ciencias Sociales*, 67(2), 67–77. <https://doi.org/10.33413/aulahcs.2021.67i2.180>
- Sánchez Alonso, B. 2011. La política migratoria en España Un análisis de largo plazo. *Revista Internacional de Sociología*, 69(M1), 243–268. <https://doi.org/10.3989/ris.2011.iM1.393>
- Saraiva, A. 2025. Top 17 Golden Passport Countries in 2025: Get Second Citizenship by Investment. *Global Citizen Solutions*, 2025.11.23. <https://www.globalcitizensolutions.com/golden-passport/#17-countries-with-golden-passports-2025>
- SJM. 2024. La población de origen inmigrado en España. <https://sjme.org/wp-content/uploads/2025/01/La-poblacion-de-origen-inmigrado-en-Espana-2024.pdf>
- SJM. 2021. Migración en Chile. Anuario 2020. Medidas Migratorias, vulnerabilidad y oportunidades en un año de pandemia (N°2). Santiago, Chile. <https://sjmchile.org/wp-content/uploads/2023/12/Anuario-2020.pdf>
- Schain, M. A. 2010. Immigrant Integration, Naturalization, and Citizenship. En M. A. Schain, *Oxford Research Encyclopedia of International Studies*. Oxford University Press. <https://doi.org/10.1093/acrefore/9780190846626.013.219>
- Sik, E. 2012. A Migracio Szociologiaja 1. ELTE TáTK. Budapest
- Soltész, B. 2024. El dilema de la temporalidad. Protección de los refugiados venezolanos en América Latina y ucranianos en Europa Centro-orienta. *Mediterrán Világ*, 53-54. 19-43
- Stefoni, C., & Silva, C. 2018. Migración venezolana hacia Chile: ¿se restringe o se facilita la migración de venezolanos hacia Chile? In: Koechlin, J., & Eguren, J. (ed.) 2018. *El éxodo venezolano: Entre el exilio y la emigración (OBIMID, Vol. 4)*. <https://repositorio.uarm.edu.pe/server/api/core/bitstreams/72d8c0c2-6597-4a3a-a8f1-2332217d3b99/content>
- Thomázy, G. 2022. Regularización extraordinaria de los migrantes durante el Covid-19: América del Sur y Europa del Sur: un análisis comparativo. *Acta Hispanica*, IV, 19–31. <https://doi.org/10.14232/actahisp.2022.0.19-31>
- Thomázy, G. 2020. Tendencias actuales y nuevos desafíos de los migrantes en Chile. *Acta Hispanica – Acta Nominatae*, 2. 409–421. <https://doi.org/10.14232/actahisp.2020.0.409-421>
- UNCHR. 2012. Kézikönyv a menekültstátusz meghatározására szolgáló eljárásról és az azzal kapcsolatos követelményekről a menekültek helyzetéről szóló 1951. évi Egyezmény és az 1967. évi Jegyzőkönyv alapján. Genf https://www.unhcr.org/hu/wp-content/uploads/sites/21/2016/12/UNHCR_Kezikonyv.pdf
- Ünveren, B. 2025. Why are so many Turks applying for German citizenship? *DW*, 2025.06.22 <https://www.dw.com/en/germany-turkey-immigration-citizenship-repression-economy/a-72966351>
- Vecsey, M. 2019. Changes in the migration trends from West-Africa to Europe. *Honvédségi Szemle*, 147(1–2). <https://doi.org/10.35926/HDR.2019.1-2.8>

Vink, M., J. Džankić, T. Huddleston, A. Mantha-Hollands & L. van der Baaren. 2025. (2025). Global Citizenship Observatory: The global state of citizenship 2025: Gender equality, migrant inclusion, and security of status. <https://data.europa.eu/doi/10.2870/9839628>

Törvények, rendeletek

Ley 12/2009. Ley 12/2009, de 30 de octubre, reguladora del derecho de asilo y de la protección subsidiaria. <https://www.boe.es/buscar/act.php?id=BOE-A-2009-17242>

Ministerio de Interior, n.d Residencia temporal. <https://www.interior.gob.es/opencms/es/servicios-al-ciudadano/tramites-y-gestiones/extranjeria/regimen-general/residencia-temporal/>

Real Decreto 1004/2015. Real Decreto 1004/2015 de 6 de noviembre, por el que se aprueba el Reglamento por el que se regula el procedimiento para la adquisición de la nacionalidad española por residencia. https://www.boe.es/diario_boe/txt.php?id=BOE-A-2015-12047

Real Decreto 1155/2024. Real Decreto 1155/2024 de 19 de noviembre, por el que se aprueba el Reglamento de la Ley Orgánica 4/2000, de 11 de enero, sobre derechos y libertades de los extranjeros en España y su integración social. <https://www.boe.es/buscar/act.php?id=BOE-A-2024-24099>

SERMIG. 2025b. Nacionalidad. <https://serviciomigraciones.cl/nacionalidad/>

Statisztikai adatok / adatbázisok

CADEM. 2025. Encuesta 625. Plaza Pública. <https://cadem.cl/wp-content/uploads/2025/12/Track-PP-623-Diciembre-S3-VF.pdf>

HDI. 2025. Human Development Report – 2025. <https://hdr.undp.org/system/files/documents/global-report-document/hdr2025reporten.pdf>

INE Chile. 2025. Proyecciones de población. <https://www.ine.gob.cl/estadisticas/sociales/demografia-y-vitales/proyecciones-de-poblacion>

INE. 2025. Población residente por fecha, sexo, grupo de edad y país de nacimiento. https://ine.es/jaxiT3/Datos.htm?t=56937#_tabs-tabla

INE-ECP. 2025. Estadística Continua de Población (ECP). https://www.ine.es/dyngs/Prensa/ECP3T25.htm?utm_source=chatgpt.com

INE. 2024. Estadística de adquisiciones de nacionalidad española de residentes Año 2024 <https://ine.es/dyngs/Prensa/EANER2024.htm>

INE. 2020-2024. Estadística de Adquisiciones de Nacionalidad Española de Residentes. 2020-2024. https://www.ine.es/prensa/aner_2020_p.pdf https://www.ine.es/prensa/aner_2021_p.pdf https://www.ine.es/prensa/aner_2022_p.pdf https://www.ine.es/prensa/aner_2023_p.pdf

OECD. 2024. Employment rate. <https://www.oecd.org/en/data/indicators/employment-rate.html>

OECD. 2022. Share of youth with tertiary education in OECD countries in 2022, by country. https://www.statista.com/statistics/1227272/share-of-people-with-tertiary-education-in-oecd-countries-by-country/?srsltid=AfmBOopsUjtgVa-uPTB0HqMifNLm2mr4YI2224nTWgCVT_0el3juR_qJ

OECD. 2023. Foreign-born employment <https://www.oecd.org/en/data/indicators/foreign-born-employment.html>

Our World in Data. 2024. Emigrants from Venezuela: Chile, Spain <https://ourworldindata.org/explorers/migration-flows?tab=line&time=earliest..2024&country=CHL~ESP&mapSelect=~CHL&hideControls=false&Country=Venezuela&Metric=Emigrants%3A+People+moving+away+from+country&Gender=All+migrants>

Our World in Data. 2023. Total fertility rate: births per woman. <https://ourworldindata.org/grapher/children-born-per-woman?facet=entity&uniformYAxis=0&country=CHL~ESP>

- R4V. 2024. R4V - Latin America and the Caribbean, Venezuelan Refugees and Migrants in the Region - Nov <https://www.r4v.info/en/document/r4v-latin-america-and-caribbean-venezuelan-refugees-and-migrants-region-nov-2024-0>
- R4V. 2025. América Latina y el Caribe: Refugiados y Migrantes Venezolanos en la Región <https://www.r4v.info/es/population-update-june2025-esp>
- MIPEX. 2024. Spain. <https://www.mipex.eu/spain>
- MIPEX. 2019. Chile. <https://www.mipex.eu/chile>
- Mercer. 2025. Mercer CFA Institute Global Pension Index 2025. https://rpc.cfainstitute.org/sites/default/files/docs/research-reports/global-pension-index-2025_main-report_final.pdf
- SERMIG. 2025. Reporte 4. Estadísticas generales registro administrativo. Cifras de enero 2015 a diciembre 2024. <https://serviciomigraciones.cl/wp-content/uploads/2025/07/Reporte-4-Estadisticas-SERMIG-010725.pdf>
- SERMIG. 2024. Servicio Nacional de Migraciones – Chile. Datos Demograficos. Minuta – Venezuela. <https://serviciomigraciones.cl/estudios-migratorios/demografia/>
- SERMIG. 2023. Estimación de personas extranjeras 2023 Residentes habituales en Chile al 31 de diciembre de 2023 <https://serviciomigraciones.cl/estudios-migratorios/estimaciones-de-extranjeros/>
- UN. 2024. United Nation. International Migrant Stock 2024. <https://www.un.org/development/desa/pd/content/international-migrant-stock>
- UNCHR. 2015-2024. Refugee Data Finder. 2015-2024. Chile, Spain. Asylum applications Asylum decisions <https://www.unhcr.org/refugee-statistics/download>, adarbázis közvetlen link
- World Bank 2024. GDP growth (annual %) - Chile, Spain <https://data.worldbank.org/indicator/NY.GDP.MKTP.KD.ZG?locations=CL-ES>
- WPR. 2025a. World Population Review. 2025. Poverty Rate by Country 2025. <https://worldpopulationreview.com/country-rankings/poverty-rate-by-country>
- WPR. 2025b. World Population Review. 2025. <https://worldpopulationreview.com/country-rankings/unemployment-by-country>

Venezuelan Migration In Spain and Chile: Citizenship and Integration In a Changing Global South and North

Abstract

The political, social, and economic crisis in Venezuela has caused one of the largest emigrations waves in recent years. Chile and Spain have long been attractive destinations for Latin American migrants, due to their economic development. However, since the start of the “Venezuelan exodus” in 2015, both countries have experienced a substantial influx of Venezuelan migrants. This study examines Venezuelan migration to Chile and Spain. It focuses on their migration policies; particularly recent trends related to integration and citizenship access. Comparing a European country with a South American offers an opportunity to examine the changing dynamics between the Global North and the Global South. Despite having similar cultural traditions and a common language, the two countries implemented different solutions for migrant integration. This study will highlight good practices and major challenges based on an analysis of databases, public policies, and academic literature.

Keywords: Venezuelan Migration in Spain and Chile: Citizenship and Integration in a Changing Global South and North